

JUNIUKSEN KIRJASEN JOHDOSTA

Vihdoinkin on Saksassa ilmestynyt sodan kysymyksiä käsittelevä illegaalinen sosialidemokraattinen kirjanen, jota ei ole mukautettu halpamaisen junkkerisensuurin vaatimusten mukaiseksi! Tekijä, joka kuuluu nähtävästi puolueen „vasemmistoradikaaliseen” siipeen, on ottanut tekijänimekseen Junius⁸⁹ (mikä merkitsee latinassa: nuorempi) ja antanut kirjaselleen nimen „Sosialidemokratian kriisi”. Liitteinä on julkaistu „teesit kansainvälisen sosialidemokratian tehtävistä”, samat, jotka oli jo esitetty Bernin KST:lle (Kansainväliselle sosialistiselle toimikunnalle) ja julkaistu sen bulletiinien 3. numerossa; ne on laatinut „Internationale” ryhmä, joka julkaisi vuoden 1915 keväällä yhden numeron samannimistä aikakauslehteä (siinä oli Zetkinin, Mehringin, Luxemburgin, Thalheimerin, Dunkerin, Ströbelin y.m. artikkeleja) ja järjesti talvella 1915—1916 koko Saksan sosialidemokraattien neuvottelukokouksen⁹⁰, missä nuo teesit hyväksyttiin.

Kirjanen on kirjoitettu huhtikuussa 1915, kuten tekijä mainitsee 1916 tammikuun 2 pille päivätyssä johdannossaan, ja julkaistu „ilman mitään muutoksia”. „Ulkoiset tekijät” ovat estäneet julkaisemasta sitä aikaisemmin. Kirjasessa ei käsitellä niinkään „sosialidemokratian kriisiä” kuin analysoidaan sotaa, kumotaan sitä legendaa, että sota on luonteeltaan kansallista vapaussotaa, todistellaan, että sota on niin Saksan kuin muidenkin suurvaltojen puolelta imperialistista sotaa, ja arvostellaan vallankumouksellisessa hengessä virallisen puolueen menettelyä. Juniuksen tavattoman elävästi kirjoitettu kirjanen on eittämättä esittänyt ja esittää huomattavaa osaa taisteltaessa

porvarien ja junkkerien puolelle siirtynyttä entistä Saksan sosialidemokraattista puoluetta vastaan, ja onnittelemme koko sydämestämme kirjasen tekijää.

Venäläiselle lukijalle, joka tuntee vuosina 1914—1916 ulkomailta julkaistun venäjänkielisen sosialidemokraattisen kirjallisuuden, Juniuksen kirjanen ei anna periaatteessa mitään uutta. Kun lukee tätä kirjasta ja vertaa saksalaisen vallankumouksellisen marxilaisen argumentteihin sitä, mitä on sanottu esimerkiksi puolueemme Keskuskomitean manifestissa (syys- — marraskuu 1914)*, Bernin päätöslauselmissa (maaliskuu 1915)** ja niitä koskevissa lukuisissa kommentaareissa, niin vakuuttuu pakostakin siitä, että Juniuksen argumentit ovat vajavaisia ja että hän on tehnyt kaksi virhettä. Kun nyt alempana arvostelemme Juniuksen puutteellisuuksia ja virheitä, meidän täytyy erikoisesti korostaa, että teemme sen marxilaisille välttämättömän itsekritiikin mielessä ja tarkistaaksemme kaikin puolin niitä mielipiteitä, joiden tulee olla III Internationalen aatteellisena perustana. Juniuksen kirjanen on ylipäänsä mainio marxilainen teos, ja on täysin mahdollista, että sen puutteellisuudet ovat luonteeltaan tietysää mitassa satunnaisia.

Legaaliseen (joskin heti ilmestyttyään kiellettyyn) „Internationale” aikakauslehteen verrattuna Juniuksen kirjasen pahimpana vajavaisuutena ja suoranaishana taka-askeleena on se, että siinä ei puhuta mitään sosialishovinismien (tekijä ei käytä tätä termiä eikä myöskään vähemmän tarkkaa sanontaa — sosialipatriotismi) ja opportunistien yhteydestä. Tekijä on täysin oikeassa puhuessaan Saksan sosialidemokraattisen puolueen „antautumisesta” ja vararikosta sekä sen „virallisten johtajien” „petoksesta”, mutta ei mene pitemmälle. Kuitenkin jo aikakauslehti „Internationale” arvosteli „keskustaa”, t. s. kautskylaisuutta, ivaten aivan oikeutetusti sen selkärangattomuutta, sen suorittamaa marxilaisuuden prostituointia, sen lakeijamaisuutta opportunistien edessä. Sama aikakauslehti aloitti myös opportunistien todellisen osuuden paljastamisen, saattamalla julkisuuteen esim. sen mitä tärkeimmän tosiasian, että elokuun 4 p:nä 1914 opportunistit esittivät ultimaatumien, päätettyään ennakolta äänestää joka tapauksessa sotamäärärahojen puolesta. Juniuksen kirjasessa enempiä kuin teeseissäkään

* Ks. Teokset, 21. osa, ss. 11—20. Toim.

** Sama, ss. 145—151. Toim.

ei puhuta opportunistista eikä kautskylaisuudesta! Se on teoreettisesti väärin, sillä „petosta” ei voida *selittää*, ellei sitä sidota opportunistiin, kuten *virtaukseen*, jolla on takanaan pitkä historia, koko II Internationalen historia. Se on virheellistä sekä käytännöllisesti että poliittisesti, sillä „sosialidemokratian kriisiä” ei voida käsittää eikä voittaa, ellei saada selville *kahden virtauksen*: avoimen opportunistin (Legien, David j.n.e.) ja peitetyn opportunistin (Kautsky ja kumpp.) osuutta ja merkitystä. Se on takaaskel verrattuna „Vorwärtsissä” * tammikuun 12 p:nä 1916 julkaistuun Otto Rühlen historialliseen artikkeliin, missä hän todistaa suoraan ja avoimesti Saksan sosialidemokraattisen puolueen hajaantumisen väistämättömäksi („Vorwärtsin” toimitus vastasi hänelle kertaillemalla imeliä ja ulkokultaisia kautskylaisia fraaseja voimatta esittää ainoatakaan asiallista todistetta sitä väitettä vastaan, että on jo olemassa kaksi puoluetta ja että niitä ei voida sovittaa keskenään). Se on hämmästyttävän epä johdonmukaista, sillä „Internationalen” 12. teesissä puhutaan *suoranaisesti* „uuden” Internationalen perustamisen välttämättömyydestä, koska „johtavien maiden sosialististen puolueiden viralliset edustajistot” ovat „pettäneet” ja „siirtyneet porvarillis-imperialistisen politiikan maaperälle”. On selvää, että suorastaan naurettavaa on puhua Saksan vanhan sosialidemokraattisen puolueen eli Legieniin, Davidiin ja kumpp. sovinnollisesti suhtautuvan puolueen osallistumisesta „uuteen” Internationalen.

Emme tiedä, mistä johtuu tuo „Internationale” ryhmän takaaskel. Saksan koko vallankumouksellisen marxilaisen liikkeen suurimpana epäkohtana on se, ettei ole lujaa ja yhtenäistä illegaalista järjestöä, joka ajaisi järjestelmällisesti omaa linjaansa ja kasvattaisi joukkoja uusien tehtävien hengessä: sellaisella järjestöllä tulisi olla tietty asenne niin opportunistiin kuin kautskylaisuuteenkin nähden. Tämä on sitäkin välttämättömämpää, kun Saksan vallankumouksellisilta sosialidemokraateilta on nyt riistetty viimeisetkin kaksi päivälehteä: bremeniläinen („Bremer Bürger-Zeitung”⁹¹), ja braunschweigiläinen („Volksfreund”⁹²), jotka molemmat ovat siirtyneet kautskylaisille. Kaikille on selvää ja varmaa, että „Saksan internationalistiset

* — „Eteenpäin”. *Toim.*

sosialistit" (I. S. D.) ovat *ainoa* ryhmä, joka pysyy vartio-paikallaan.

Eraät „Internationale" ryhmän jäsenet näyttävät suistuneen jälleen periaatteettoman kautskylaisuuden suohon. Esim. Ströbel on mennyt niin pitkälle, että on pokkailut „Neue Zeit" * lehdessä Bernsteinille ja Kautskylle! Ja aivan hiljattain, heinäkuun 15 p:nä 1916, hän julkaisi lehdissä artikkelin „Pasifismi ja sosialidemokratia" puolustellen siinä mitä latteinta kautskylaista pasifismia. Mitä tulee Juniukseen, niin hän on noussut mitä päättäväisimmin vastustamaan senhenkistä kautskylaista haihattelua kuin „aseistariisuminen", „salaisen diplomatian lopettaminen" j n.e. „Internationale" ryhmässä lienee ehkä kaksi virtausta: vallankumouksellinen virtaus ja kautskylaisuuden puoleen horjahteleva virtaus.

Juniuksen ensimmäinen virheellinen väite on fikseerattu „Internationale" ryhmän 5:nnessä teesissä:... „Tämän hillittömän imperialismin aikana (kaudella) ei voi olla enää minkäänlaisia kansallisia sotia. Kansallisia intressejä käytetään vain petoksen välikappaleina, tarkoituksena asettaa työtätekevät kansanjoukot niiden verivihollisen, imperialismin palvelukseen"... Viidennen teesin alkuosassa, joka päättyy tähän väitteeseen, *nykyinen* sota luonnehditaan imperialistiseksi sodaksi. Kansallisten sotien kiistäminen yleensä johtuu mahdollisesti epähuomiosta tai satunnaisesta viehättymisestä korostettaessa sitä aivan oikeaa ajatusta, että *nykyinen* sota on imperialistista eikä kansallista sotaa. Mutta tähän virheeseen ei voida olla kajoamatta, koska mahdollista on myös päinvastainen ja koska on havaittavissa, että eri sosialidemokraatit virheellisesti kiistävät *kaikenlaiset* kansalliset sodat, mikä johtuu *nykyisen* sodan esittämisestä valheellisesti kansalliseksi.

Junius on täysin oikeassa korostaessaan, että „imperialistinen tilanne" vaikuttaa ratkaisevasti *nykyiseen* sotaan, ja sanoessaan, että Serbian takana on Venäjä, „serbialaisen nationalismin takana on Venäjän imperialismi", että esimerkiksi Hollannin osallistuminen sotaan olisi *myös* imperialistista, sillä ensiksikin Hollanti puolustaisi siirtomaitaan ja toiseksi se olisi jommankumman *imperialistisen* liittouman puolella. Se on kiistatonta — *nykyiseen* sotaan näh-

* — „Uusi Aika". Toim.

den. Ja kun Junius korostaa lisäksi erikoisesti sitä, että hänestä on ennen muuta tärkeää taistelu „kansallisen sodan fantomia” vastaan, „joka hallitsee nykyään sosialidemokraattista politiikkaa” (s. 81), niin ei voida olla tunnustamatta hänen päätelmiään oikeiksi ja täysin asiallisiksi.

Virheellistä olisi vain liioitella tätä totuutta, poiketa siitä marxilaisesta vaatimuksesta, että on oltava konkreettinen, ulottaa nykyisestä sodasta annettu arvio koskemaan kaikkia imperialismin oloissa mahdollisia sotia ja unohtaa imperialisminvastaiset kansalliset liikkeet. Ainoa todiste, jolla puolustetaan teesiä: „kansallisia sotia ei voi enää olla olemassa”, on se, että maailma on jaettu muutamien imperialististen „suur”-valtojen kesken, jonka vuoksi jokainen sota, vaikka se olisikin alussa kansallista, *muuttuu* imperialistiseksi kajoten jonkin imperialistisen valtakunnan tai liittouman etuihin (Juniuksella s. 81).

Tuo todiste on ilmeisesti virheellinen. Marxilaisen dialektiikan perusväite on tietysti se, että luonnossa ja yhteiskunnassa kaikki rajat ovat ehdollisia ja liikkuvia ja ettei ole *yhtään* ilmiötä, joka ei voisi tietyin edellytyksin muuttua vastakohdakseen. Kansallinen sota *saattaa* muuttua imperialistiseksi ja *päinvastoin*. Esimerkiksi Ranskan suuren vallankumouksen sodat alkoivat kansallisina ja olivat sellaisia. Nuo sodat olivat vallankumouksellisia: suuren vallankumouksen puolustamista vastavallankumouksellisten monarkioiden liittoumaa vastaan. Mutta kun Napoleon perusti Ranskan imperiumin saattaen orjuuteen koko joukon kauan sitten muodostuneita, suuria ja elinkykyisiä Euroopan kansallisvaltioita, niin Ranskan kansalliset sodat muuttuivat imperialistisiksi sodiksi, jotka *vuorostaan* synnyttivät kansallisia vapaus­sotia Napoleonin imperialismia *vastaan*.

Vain sofisti saattaisi tehdä olemattomaksi imperialistisen ja kansallisen sodan välisen eron sillä perusteella, että toinen *saattaa* muuttua toiseksi. Dialektiikka on usein ollut — myös kreikkalaisen filosofian historiassa — sofismiin vievänä siltana. Mutta me jäämme dialektikoiksi, kun taistelemme sofismia vastaan ei kieltämällä yleensä kaikkien muutosten mahdollisuuden, vaan analysoimalla konkreettisesti *kyseessäolevaa* muutosta ehdollisena ja kehittyvänä.

Mitä epätodennäköisintä on, että nykyinen vuosien 1914—1916 imperialistinen sota muuttuisi kansalliseksi, sillä *etenevää* kehitystä edustavana luokkana on proletariaatti, joka objektiivisesti pyrkii muuttamaan imperialistisen sodan kansalaissodaksi porvaristoa vastaan, ja edelleen sen vuoksi, että kummankaan liittouman voimissa ei ole kovin huomattavaa eroa ja kansainvälinen finanssipääoma on luonut kaikkialla taantumuksellisen porvariston. Mutta *mahdottomaksi* ei sellaista muuttumista voida julistaa, sillä suuri kansallinen sota olisi mahdollinen Euroopassa, jos Euroopan proletariaatti osoittautuisi olevan voimaton parikymmentä vuotta, jos nykyinen sota *päätyisi* Napoleonin voittojen kaltaisiin voittoihin ja useiden elinkykyisten kansallisten valtioiden orjuutukseen ja jos ei-eurooppalainen (ennen muuta Japanin ja Amerikan) imperialismi säilyisi niin ikään parikymmentä vuotta muuttumatta esim. Japanin ja Amerikan sodan seurauksena sosialismiksi. Se olisi Euroopan kehityksen *taantumista* useiksi vuosikymmeniksi. Se ei ole todennäköistä. Mutta sellainen *ei ole* mahdotonta, sillä epädialektista, epätieteellistä ja teoreettisesti virheellistä on kuvitella, että maailman historia kehittyisi tasaisesti ja säännöllisesti eteenpäin, tekemättä koskaan jättiläismäisiä hyppäyksiä taaksepäin.

Edelleen. Imperialismin kaudella siirtomaiden ja puoli-siirtomaiden kansalliset sodat eivät ainoastaan ole todennäköisiä, vaan ne ovat *väistämättömiä*. Siirtomaissa ja puolisiirtomaissa (Kiina, Turkki, Persia) asuu noin 1.000 miljoonaa ihmistä, t.s. *enemmän kuin puolet* maapallon väestöstä. Kansallinen vapausliike on siellä jo nyt hyvin voimakasta tai se on voimistumassa ja kehittymässä. Kaikkinainen sota on saman politiikan jatkamista muilla keinoin. Siirtomaiden kansallisen vapautuksen politiikan jatkona tulevat *kiertämättä* olemaan siirtomaiden kansalliset sodat imperialistisia vastaan. Sellaiset sodat *voivat* johtaa nykyiset imperialistiset „suur“-vallat imperialistiseen sotaan, mutta voivat olla johtamattakin, mikä riippuu monista seikoista.

Esimerkiksi Englanti ja Ranska kävivät seitsenvuotista sotaa siirtomaista, t.s. ne kävivät imperialistista sotaa (joka on mahdollista sekä orjuuden pohjalla että primitiivisen kapitalismin pohjalla, samoin kuin nykyaikaisen korkealle kehittyneen kapitalismin perustalla). Ranska hävisi ja

menetti osan siirtomaitaan. Muutaman vuoden kuluttua alkoi Pohjois-Amerikan Valtojen kansallinen vapaussota yksistään Englantia vastaan. Ranska ja Espanja, joilla itsellään oli edelleenkin hallussaan osia nykyisistä Yhdysvalloista, solmivat vihassaan Englantia kohtaan, t.s. imperialististen etujensa vuoksi, ystävyyssopimuksen Englantia vastaan nousseiden Valtojen kanssa. Ranskalaiset ja amerikkalaiset joukot löivät englantilaiset. Se oli kansallista vapaussotaa, jossa imperialistinen kilpailu oli sivuaineksenä, millä ei ollut vakavaa merkitystä, kun taas vuosien 1914—1916 sodassa havaitsemme päinvastaista (Itävallan ja Serbian sodassa kansallisella aineksella ei ole vakavaa merkitystä verrattuna kaiken määräävään imperialistiseen kilpailuun). Tästä näkyy, miten typerää olisi soveltaa imperialismi-käsitettä kaavamaisesti ja johtaa siitä kansallisten sotien „mahdottomuus”. Esimerkiksi liittoutuneiden Persian, Intian ja Kiinan kansallinen vapaussota tiettyjä imperialistisia suurvaltoja vastaan on täysin mahdollista ja todennäköistä, sillä se johtuu näiden maiden kansallisesta vapausliikkeestä, kun taas sellaisen sodan muuttuminen nykyisten imperialististen suurvaltojen väliseksi imperialistiseksi sodaksi riippuu hyvin monista konkreettisista edellytyksistä, joiden muodostumisesta olisi naurettavaa mennä takuuseen.

Kolmanneksi, Euroopassakaan ei voida pitää mahdottomina kansallisia sotia imperialismiin kaudella. „Imperialismin kausi” on tehnyt nykyisen sodan imperialistiseksi, se synnyttää kiertämättömästi (niin kauan kuin sosialismi ei ole koittanut) uusia imperialistisia sotia, se on tehnyt nykyisten suurvaltojen politiikan läpeensä imperialistiseksi, mutta tämä „kausii” ei tee suinkaan mahdottomaksi esimerkiksi pikku valtioiden (sanokaamme, annektoitujen tai kansallisesti sorrettujen valtioiden) kansallisia sotia imperialistisia suurvaltoja *vastaan*, kuten se ei tee mahdottomaksi myöskään laajamittaisia kansallisia liikkeitä Euroopan itäosassa. Esim. Itävallasta Junius puhuu hyvin tervejärkisesti ottaen huomioon ei ainoastaan „taloudellisen”, vaan myös omalaatuisen poliittisen puolen, todeten „Itävallan sisäisen elinkyvyyttömyyden”, myöntäen, että „Habsburgien monarkia ei ole porvarillisen valtion poliittinen organisaatio, vaan ainoastaan muutamien yhteiskunnan loiseläjäklikkien höllästi yhteensidottu syndikaatti”, ja että

„Itävalta-Unkarin likvidointi on historiallisesti ainoastaan Turkin hajoamisen jatkumista ja samalla historiallisen kehitysprosessin vaatimus”. Eräiden Balkanin maiden ja Venäjän laita ei ole sen paremmin. Ja kansallisia sotia, vieläpä voittoisiakin voi kyllä syttyä ehdolla, että „suur”-vallat nääntyvät kovasti nykyisessä sodassa tai vallankumous voittaa Venäjällä. Ensiksikään imperialististen valtakuntien puuttuminen asiaan *ei ole* käytännössä mahdollista kaikissa olosuhteissa. Ja kun toisaalta sanoa „hosaistaan”, että pienen valtion sota jättiläisvaltiota vastaan on toivotonta, niin siihen on huomautettava, että toivotonkin sota on sotaa, ja sitä paitsi jättiläisvaltion tietyt sisäiset ilmiöt — esim. vallankumouksen alkaminen — voivat tehdä „toivottomasta” sodasta hyvinkin „toivonvarman”.

Kun olemme näin seikkaperäisesti käsitelleet sen väitteen virheellisyyttä, että muka „kansallisia sotia ei voi enää olla”, niin se ei ole johtunut vain siitä, että tuo väite on teoreettisesti ilmeisen väärä. Olisi tietysti perin murehdittavaa, jos „vasemmistolaiset” alkaisivat suhtautua välinpitämättömästi marxilaisuuden teoriaan tällaisena aikana, jolloin III Internationale voidaan luoda vain vulgarisoimattoman marxilaisuuden pohjalla. Mutta tuo virhe on myös käytännöllisessä ja poliittisessä suhteessa hyvin vahingollinen: siihen pohjaa typerä „aseistariisumis”-propaganda, kun ei muka voi olla mitään muita sotia paitsi taantumuksellisia; siihen pohjaa sitäkin typerämpi ja suorastaan taantumuksellinen välinpitämättömyys kansallisia liikkeitä kohtaan. Tuo välinpitämättömyys muuttuu shovinismiksi, kun Euroopan „suurten” kansakuntien, t.s. monia pikku- ja siirtomaakansoja sortavien kansakuntien, jäsenet julistavat kvasi-oppineen näköisinä: „kansallisia sotia ei voi enää olla”! Kansalliset sodat imperialistisia valtoja vastaan eivät ole vain mahdollisia ja todennäköisiä, vaan ne ovat kiertämättömiä ja *edistyksellisiä, vallankumouksellisia, joskin* tietysti ne vaativat ollakseen *menestyksellisiä* joko sorrettujen maiden valtavan väestömäärän (esimerkiksi Intian ja Kiinan satojen miljoonien ihmisten) ponnistusten yhdistämistä tai kansainvälisen tilanteen eri puolien *erikoisen* suotuisaa yhteenpunoutumista (esim. imperialistisia valtoja paralysoi niiden voimien ehtyminen, keskeinen sota, antagonismi j.n.e. estäen niitä sekaantumasta asioiden kulkuun) tai jonkin suurvallan proletariaatin *samanaikaista*

kapinaa porvaristoa vastaan (tämä viimeksi mainitsemamme seikka on ensisijainen siltä kannalta, mikä on toivottavaa ja edullista proletariaatin voitolle).

On kuitenkin huomautettava, että olisi epäoikeudenmukaista syyttää Juniusta välinpitämättömäksi kansallisia liikkeitä kohtaan. Ainakin hän panee sosialidemokraattisen ryhmän synneistä merkille sen, että tämä oli vaiti Kamerunin erään „maanpetoksesta” (nähtävästi sodan yhteydessä tehdystä kapinayrityksestä) syytetyn alkuasukasjohtajan teloituksesta, ja tähdentää toisessa kohdassa erikoisesti (herroille Legieneille, Lenscheille y.m. heittiöille, jotka lukeutuvat „socialidemokraatteihin”), että siirtomaiden kansakunnat ovat myös kansakuntia. Hän sanoo varsin selvästi: „socialismi tunnustaa jokaisen kansan oikeuden olla riippumaton ja vapaa, määrätä itse omasta kohtalostaan”, „kansainvälinen socialismi tunnustaa kansakuntien oikeuden olla vapaita, riippumattomia ja tasa-arvoisia, mutta sellaisia kansakuntia voi luoda vain socialismi, vain se voi saattaa voimaan kansakuntien itsemääräämisoikeuden. Ja socialismin tämän tunnuksen, kuten sen kaikkien muidenkin tunnusten, tarkoituksena — huomauttaa kirjoittaja oikeutevasti — ei ole puolustaa olemassaolevaa, vaan näyttää tietä, kiihottaa proletariaattia harjoittamaan vallankumouksellista, uudistavaa ja aktiivista politiikkaa” (ss. 77 ja 78). Pahasti siis erehtyvät ne, jotka saattavat luulla, että kaikki saksalaiset vasemmistosocialidemokraatit ovat luisuneet siihen rajoittuneisuuteen ja marxilaisuuden karikoimiseen, johon ovat päätyneet eräät hollantilaiset ja puolalaiset socialidemokraatit väittäessään kansakuntien itsemääräämisen olevan mahdotonta socialisminkin aikana. *Tämän virheen erikoisista hollantilais-puolalaisista alkusyistä puhumme muuten toisaalla.*

Juniuksen toinen virheellinen päätelmä liittyy isänmaanpuolustuskysymykseen. Tämä kysymys on imperialistisen sodan aikana kardinaalinen poliittinen kysymys. Ja Junius on lujittanut sitä vakaumustamme, että vain meidän puolueemme on asettanut oikein tämän kysymyksen: proletariaatti vastustaa isänmaan puolustusta nykyisessä imperialistisessa sodassa, *koska* tämä sota on luonteeltaan ryöstösotaa, orjanomistuksellista ja taantumuksellista sotaa, ja *koska* tämän sodan vastakohtaksi voidaan ja täytyy asettaa kansalaissota socialismin puolesta (ja pyrkiä

muuttamaan imperialistinen sota sellaiseksi). Mutta Junius, joka toisaalta on paljastanut mainiosti nykyisen sodan imperialistisen luonteen erotukseksi kansallisesta sodasta, on toisaalta tehnyt tavattoman kummastuttavan virheen, yrittäessään väen vängällä soveltaa nykyiseen, epäkansalliseen sotaan kansallista ohjelmaa! Tämä kuulostaa miltei uskomattomalta, mutta se on tosiasia.

Niin legieniläis- kuin kautskylaisvivahteisetkin viralliset sosialidemokraatit palvellessaan porvaristoa, joka eniten on huutanut ulkoisesta „maahanhyökkäyksestä”, ovat toistelleet erikoisen uutterasti tätä „maahanhyökkäys”-argumenttia saadakseen petetyksi kansanjoukot sodan imperialistisen luonteen suhteen. Kautsky, joka vakuuttelee nyt naiiveille ja herkkäuskoisille ihmisille (muun muassa Venäjällä olevan orgkomitealaisen Spektatorin välityksellä) siirtyneensä vuoden 1914 lopulla opposition, viittaa edelleenkin tuohon „argumenttiin”! Yrittäessään kumota tuon argumentin Junius esittää mitä opettavaisimpia historiallisia esimerkkejä todistaakseen, että „maahanhyökkäys ja luokkataistelu eivät ole porvariston historian ristiriitaisuuksia, kuten virallinen selitys kuuluu, vaan toinen on toisen välikappale ja ilmaus”. Esimerkkejä: Ranskassa Bourbonit aiheuttivat ulkoisen maahanhyökkäyksen jakobiineja vastaan ja porvaristo v. 1871 Kommuunia vastaan. Teoksesaan „Kansalaissota Ranskassa” Marx kirjoitti:

„Suurimpana herooisena nousuna, mihin tämä vanha yhteiskunta vielä kykeni, oli kansallinen sota, ja sekin osoittautuu nyt pelkäksi hallituksen huijaukseksi, jonka ainoana tarkoituksena oli lykätä tuonnemmaksi luokkataistelua, ja josta luovuttiin heti, kun luokkataistelu kärjistyi kansalaissodaksi”⁹³.

„Kaikkien aikojen klassillisena esimerkkinä”, kirjoittaa Junius viitaten vuoteen 1793, „on Ranskan suuri vallankumous”. Kaikesta tästä tehdään johtopäätös: „Vuosisatainen kokemus todistaa siis, että ulkoiselta viholliselta maata suojataan ja puolustetaan parhaiten ei piiritystilalla, vaan leppymättömällä luokkataistelulla, joka herättää kansanjoukoissa itsekunnioitusta, sankaruutta ja siveellistä voimaa”.

Juniuksen käytännöllinen johtopäätös: „Niin, sosialidemokraatit ovat velvollisia puolustamaan maataan suuren historiallisen kriisin aikana. Ja valtiopäivien sosialidemo-

kraattisen ryhmän raskas rikkomus onkin juuri siinä, että se lausui juhlallisesti julistuksessaan elokuun 4 p:nä 1914: „Vaaran hetkellä me emme jätä synnyinmaatamme suojattomaksi”, mutta kieltäytyi samassa sanoistaan. Se *jätti* synnyinmaan suojattomaksi mitä suurimman vaaran hetkellä. Olihan sen ensimmäinen velvollisuus synnyinmaataan kohtaan sinä hetkenä osoittaa synnyinmaalle nykyisen imperialistisen sodan todellinen pohja, repiä rikki valheellisen patriotismin ja diplomaattisen valehtelun verkko, johon tuo synnyinmaahan kohdistettu väkivallanyritys oli verhottu, sanoa kuuluvasti ja selvästi, että tässä sodassa Saksan kansalle ovat yhtä turmiollisia niin voitto kuin tappiokin, tehdä äärimmäisyyteen saakka vastarintaa, ettei synnyinmaata kuristettaisi piiritystilalla, julistaa, että on aseistettava heti kansa ja annettava kansan päättää sodasta ja rauhasta, vaatia mitä päättäväisimmin kansanedustajiston permanenttia (väliajatonta) istuntokautta koko sodan ajaksi, että kansanedustajisto olisi voinut valvoa valppaasti hallitusta ja kansa kansanedustajistoa, vaatia kumoamaan viipymättä kaikki poliittisten oikeuksien rajoitukset, sillä vain vapaa kansa voi menestyksellisesti puolustaa maatansa, ja vihdoin, asettaa imperialistisen sotaohjelman vastapainoksi,— ohjelman, jonka tarkoituksena on Itävallan ja Turkin säilyttäminen, t.s. taantumuksen säilyttäminen Euroopassa ja Saksassa,— vuoden 1848 patriottien ja demokraattien vanha, tosi kansallinen ohjelma, Marxin, Engelsin ja Lassallen ohjelma: tunnus yhtenäisestä suuresta Saksan tasavallasta. Se oli se lippu, joka olisi pitänyt kohottaa maan ylle ja joka olisi ollut todella kansallinen lippu, todella vapauden lippu ja vastannut sekä Saksan että proletariaatin kansainvälisen luokkapoliitiikan parhaita perinteitä”... „Näin ollen synnyinmaan etujen ja proletariaatin kansainvälisen solidaarisuuden välinen vaikea pulma, se traagillinen ristiriita, joka sai parlamenttimiehemme asettumaan „kirvelevin sydämin” imperialistisen sodan kannalle, on pelkkää mielikuvitusta, porvarillis-nationalistinen fiktio. Päinvastoin, maan edut ja proletariaatin Internationalen luokkaedut ovat keskenään täysin sopuosinnussa niin sodan kuin rauhankin aikana: sekä sota että rauha vaativat kehittämään mitä tarmokkaimmin luokkataistelua, puolustamaan mitä tarmokkaimmin sosialidemokraattista ohjelmaa”.

Näin päättelee Junius. Hänen päätelmiensä virheellisyyden on silmiinpistävä, mutta kun meidän julkiset ja naamioituneet tsarismin lakeijamme, hrat Plehanov ja Tshhenkeli, chkäpä vielä hrat Martov ja Tshheidzekin, saattavat taker-tua vahingoniloisina Juniuksen sanoihin, ei teoreettisen totuuden vuoksi, vaan tarkoituksenaan päästä pälkäästä, peittää jälkensä, heittää tuhkaa työläisten silmille, niin meidän täytyy pysähtyä tarkastelemaan yksityiskohtaisemmin Juniuksen virheen *teoreettisia* alkulähteitä.

Hän ehdottaa asettamaan imperialistisen sodan „vastapainoksi” kansallisen ohjelman. Hän kehottaa etumaista luokkaa kääntämään katseensa menneisyyteen eikä tulevaisuuteen! Vuosina 1793 ja 1848 niin Ranskassa ja Saksassa kuin koko Euroopassakin vuorossa oli *objektiivisesti porvarillis-demokraattinen* vallankumous. Tätä *objektiivista* historiallista asiointilaa vastasi silloisen demokraattisen liikkeen „todella kansallinen”, s.o. kansallisporvarillinen ohjelma, jota vuonna 1793 toteuttivat porvariston ja plebeijien vallankumouksellisimmat ainekset ja jota vuonna 1848 Marx julisti koko edistyksellisen demokraattisen liikkeen nimessä. Feodaalisten dynastisten sotien vastakohtaksi asetettiin silloin *objektiivisesti* vallankumouksellis-demokraattiset sodat, kansalliset vapaussodat. Sellainen oli kauden historiallisten tehtävien sisältö.

Euroopan suurimpiin edelläkävijävaltioihin nähden *objektiivinen* tilanne on nyt toinen. Edistyksellinen kehitys — ellei oteta huomioon mahdollisia väliaikaisia taka-askelia — voi tapahtua vain *sosialistisen* yhteiskunnan suuntaan, *sosialistisen vallankumouksen* suuntaan. Imperialistisen porvariston sodan, korkealle kehittyneen kapitalismin sodan vastapainona voi *objektiivisesti*, edistyvän kehityksen kannalta, edistyksellisen luokan kannalta katsoen, olla vain sota porvaristoa *vastaan*, s.o. ennen kaikkea proletariaatin ja porvariston välinen kansalaissota vallasta, sota, jota *ilman ei voi* olla vakavaa edistyksellistä liikettä, ja edelleen — vain tietyissä, erikoisissa olosuhteissa mahdollinen sosialistisen valtion puolustussota porvarillisia valtioita vastaan. Siksi ne bolshevikit (onneksi aivan harvat yksilöt, jotka olemme viivyttelemättä luovuttaneet prizyvilläisille), jotka olivat valmiit asettumaan ehdollisen puolustuksen kannalle, kannattamaan isänmaan puolustusta ehdolla, että Venäjällä tapahtuu voittoisa vallankumous ja voittaa tasa-

valta, jäivät uskollisiksi bolshevismiin *kirjaimelle*, mutta rikkoivat sen *henkeä* vastaan, sillä Euroopan edelläkävijävaltioiden väliseen imperialistiseen sotaan vedettynä Venäjä tulisi tasavaltanakin käymään *niin ikään* imperialistista sota!

Sanoessaan, että luokkataistelu on maahanhyökkäyksen paras vastustamiskeino, Junius sovelsi Marxin dialektiikkaa vain puoleksi, otti askeleen oikealla tiellä ja poikkesi sitten heti syrjään. Marxin dialektiikka vaatii kunkin erikoisen historiallisen tilanteen konkreettista erittelyä. Väite, että luokkataistelu on paras maahanhyökkäyksen vastustamiskeino, pitää paikkansa *niin* feodalismiin kukistavan porvariston suhteen *kuin myös* porvariston kukistavan proletariaatin suhteen. Nimenomaan sen takia, että tämä väite pitää paikkansa *kaiken* luokkasorron suhteen, se on *liian yleistävä* ja siksi *vajavainen* kyseessäolevan *erikoistapauksen* suhteen. Kansalaissota porvaristoa vastaan on *niin ikään* eräs luokkataistelun muoto ja vain tämäntapainen luokkataistelu pelastaisi Euroopan (koko Euroopan, eikä vain yhden maan) maahanhyökkäysten vaarasta. „Suur-Saksan tasavalta”, mikäli se olisi ollut olemassa vuosina 1914—1916, olisi käynyt *samanlaista* imperialistista sota.

Junius oli jo antamassa oikean vastauksen kysymykseen ja oikean tunnuksen: kansalaissota porvaristoa vastaan sosialismin puolesta, mutta pyörsi sitten, ikään kuin olisi pelännyt sanoa koko totuutta, *takaisin* vuosien 1914, 1915, 1916 „kansallissota”-fantasiaan. Jos kysymystä tarkastellaan puhtaasti käytännölliseltä eikä teoreettiselta kannalta, niin Juniuksen virhe on yhtä selvä. Saksan kaikki porvarilliset piirit, kaikki luokat aina talonpoikaistoa myöten ovat olleet sodan *kannalla* (Venäjällä varmaankin *samoin* — ainakin varakkaan ja keskivarakkaan talonpoikaiston enemmistö ja varsin huomattava osa köyhälistöstä on näyttänyt olevan porvarillisen imperialismin lumoissa). Porvaristo on ollut hampaisiin asti aseissa. Tasavaltaa, permanenttia parlamenttia, upseerien valinnallisuutta („kansan aseistamista”) y.m. vaativan ohjelman „julistaminen” tällaisissa oloissa merkitsisi *käytännössä vallankumouksen „julistamista” (virheellisin vallankumousohjelm!*).

Junius sanoo samassa aivan oikein, ettei vallankumouksia voida „tekaista”. Vallankumous oli päiväjärjestyksessä

vuosina 1914—1916, se piili sodan uumenissa, *kasvoi esiin* sodasta. Se piti „*julistaa*” vallankumouksellisen luokan nimessä, osoittaa pelkäämättä, loppuun asti *tuon luokan* ohjelma: sosialismi, mikä sodan kaudella on mahdoton ilman kansalaissotaa patataantumuksellista, rikollista porvaristoa vastaan, joka saattaa kansan sanoin kuvaimattomiin onnettomuuksiin. Piti suunnitella järjestelmällisiä, johdonmukaisia, käytännöllisiä, kypsytettyä vallankumouksen linjaa vastaavia toimenpiteitä, jotka ovat *ehdottomasti toteutettavissa*, olkoon vallankumouksellisen kriisin kehitysvauhti *mikä tahansa*. Nämä toimenpiteet on osoitettu puolueemme päätöslauselmassa: 1) äänestäminen sotamäärärahoja vastaan; 2) „kansalaisrauhan” rikkominen; 3) illegaalisen järjestön perustaminen; 4) sotilaiden veljeily; 5) kaikkien vallankumouksellisten joukkoesiintymisten tukeminen *. *Kaikkien* näiden toimenpiteiden menestyksellinen toteuttaminen johtaa *väistämättömästi* kansalaissotaan.

Suuren historiallisen ohjelman — ei kuitenkaan entisen ja vuosiin 1914—1916 nähden vanhentuneen kansallisen saksalaisen, vaan proletaarien internationalistisen ja sosialistisen ohjelman — julistamisella olisi eittämättömästi ollut valtavan suuri merkitys. Te, porvarit, käynte sotaa rosvotaksenne; me, *kaikkien* sotivien maiden työläiset, julistamme teille sodan, sodan sosialismin puolesta — tämänsisältöinen olisi pitänyt olla sen puheen, joka piti pitää parlamenteissa elokuun 4 p:nä 1914 niiden sosialistien, jotka eivät kavaltaneet proletariaattia kuten Legienit, Davidit, Kautskyt, Plehanovit, Guesdet, Sembat't j.n.e.

Juniuksen virhe lienee johtunut kahdenlaisista virheellisistä päätelmistä. Epäilemätöntä on, että Junius vastustaa jyrkästi imperialistista sotaa ja on jyrkästi vallankumouksellisen taktiikan *kannalla*: tätä *tosiasiaa* ei tee olemattomaksi mitkään Juniuksen „puolustuskantaa” koskevat herrojen Plehanovien ilkkumiset. Tämäntapaiseen parjaukseen, mikä on mahdollista ja luultavaa vastaisuudessaakin, on vastattava heti ja suoraan.

Mutta ensiksikään Junius ei ole kokonaan vapautunut niiden saksalaisten, ei edes vasemmistolaisien sosialidemokraattien „seurapiiristä”, jotka pelkäävät hajaannusta

* Ks. Teokset, 21. osa, ss. 147—148. *Toim.*

eivätkä uskalla lausua loppuun vallankumouksellisia tunnuksia *. Tuo on väärää pelkoa, josta Saksan vasemmisto-sosialidemokraattien on päästävä, ja kyllä he *pääsevätkin* siitä. Heidän ja sosialishovinistien taistelun kulku on *johtava* siihen. He näet taistelevat *omia* sosialishovinisteja vastaan päättäväisesti, järkähtämättä ja *vilpittömästi*, eroten siinä suhteessa tavattomasti, periaatteellisesti ja perinpohjin herroista Martoveista ja Tshheidzeistä, jotka nostavat toisella kädellään (à la Skobelev) lipun tervehdykseksi „kaikkien maiden Liebknechteille” ja halaavat toisella kädellään hellästi Tshhenkeliä ja Potresovia!

Toiseksi Juniuss halusi luultavasti toteuttaa jotakin sen tapaista, jollaista on menshevikkien surullisenukuluista „asteittaisuusteoria”, hän tahtoi *aloittaa* vallankumouksellisen ohjelman toteuttamisen siitä päästä, mikä on „sopivin”, „kansanomaisin” ja minkä *pikkuporvaristo* voi hyväksyä. Eräänlainen suunnitelma „historian puijaamiseksi”, filistereien puijaamiseksi. Eihän näet kukaan voi olla todellisen isänmaan *parasta* puolustusta vastaan, ja tänä todellisena isänmaana on Suur-Saksan tasavalta, parhaana puolustuksena on miliisi, permanentti parlamentti y.m. Kerran hyväksyttynä tämä ohjelma johtaisi muka ilman muuta seuraavaan asteeseen: sosialistiseen vallankumoukseen.

Juniuss on nähtävästi tietoisesti tai puolittain tietoisesti johtanut taktiikkansa tämäntapaisista päätelmistä. On sanomattakin selvää, että ne ovat virheellisiä. Juniuksen kirjassessa on tuntua *yksilöstä*, jolla ei ole tovereita illegaalisessa järjestössä, mikä olisi tottunut punnitsemaan loppuun saakka vallankumoukselliset tunnuksat ja kasvattamaan järjestelmällisesti joukkoja niiden hengessä. Mutta tämä vajavaisuus — olisi perin virheellistä unohtaa se — ei ole Juniuksen henkilökohtaisia vajavaisuuksia, vaan se johtuu

* Sama virhe esiintyy Juniuksen käsitellessä aihetta, kumpi on parempi, voitto vai ko tappio? Hänen johtopäätöksensä: kumpikin on yhtä paha (taloudellinen rapioituminen, aseistuksen kasvu j.n.e.). Tuo on pasifistisen pikkuporvarin eikä vallankumouksellisen proletariaatin katsantokanta. Mikäli puhutaan proletariaatin „vallankumouksellisesta puuttumisesta asioiden kulkuun” — ja siitä puhuvat, joskin valitettavasti liian ylimalkaisesti niin Juniuss kuin „Internationale”-ryhmän teesitkin —, niin kysymys olisi pitänyt *välttämättömästi* asettaa *toiselta* näkökannalta: 1) voiko „vallankumouksellinen puuttuminen asioiden kulkuun” olla mahdollista ilman tappion uhkaa? 2) voidaanko ruoskia *oman* maan porvaristoa ja hallitusta ilman samaista uhkaa? 3) emmekö ole aina puhuneet ja eikö taantumuksellisten sotien historiallinen kokemus puhu siitä, että tappio helpottaa vallankumouksellisen luokan toimintaa?

Saksan *kaikkien* vasemmistolaisten heikkoudesta, jotka on kiedottu joka puolelta kautskylaisen ulkokultaisuuden, pedanttisuuden ja opportunisti-„ystävällisyyden” halpamaiseen verkkoon. Juniuksen kannattajat ovat kyenneet yksinäisyydestään *huolimatta aloittamaan* illegaalisten kirjasten julkaisemisen ja sodan kautskylaisuutta vastaan. He kykenevät vastaisuudessakin kulkemaan eteenpäin oikeaa tietä.

Kirjoitettu heinäkuussa 1916

*Julkaistu lokakuussa 1916
„Sbornik Sosial-Demokrata”
kokoelman 1. n:o:ssa
Allekirjoitus: N. L e n i n*

*Julkaistaan kokoelman
tekstin mukaan*
